

9. Stefens W. B. Education, Literacy and Society 1830-70. The geography of diversity in provincial England / W. B. Stefens. – Manchester: Manchester University Press, 1987. – 235 p.
10. The New Universal Library. Volume V / London: Corporation Limited, 1927. – 2000 p.
11. Wardle D. English popular education 1780-1970 / D. Wardle. – Cambridge: CUP, 1976. – 197 p.

УДК 378

ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА ЯК УНІВЕРСАЛЬНА ДЛЯ ФАХІВЦЯ УСІХ ГАЛУЗЕЙ ЗНАНЬ

Нечепоренко М.В.

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

В статті ставиться питання про педагогічну освіту як універсальну в усіх галузях професійної підготовки спеціалістів. Педагогічне виховання спрямовується на особистість кожного студента з метою його гармонійного розвитку й забезпечення високого рівня його загальної особистісної культури.

Ключові слова: педагогічна освіта, універсальність виховання, особистісна культура.

ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ КАК УНИВЕРСАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ ДЛЯ СПЕЦИАЛИСТА РАЗНЫХ ОТРАСЛЕЙ ЗНАНИЙ

Нечепоренко М.В.

В статье ставится вопрос о культурологическом образовании как универсальном способе влияния на успешную профессиональную подготовку специалистов разных отраслей знаний. Педагогическое воспитание, направленное на гармоническое формирование каждого студента, способствует привитию ему высокой личной культуры поведения, отношений, намерений.

Ключевые слова: педагогическое образование, универсальность воспитания, личностная культура.

PEDAGOGICAL EDUCATION AS A UNIVERSAL EDUCATION FOR PROFESSIONALS OF DIFFERENT DISCIPLINES

Necheporenko M.

The article is dedicated to the question of education as universal cultural way of the impact on the successful training of specialists in different kinds of disciplines. Pedagogical education is also aimed at the harmonious development of each student for rising the culture of his high personal behavior, his attitudes and his intentions.

Key words: pedagogical education, universal education, personal culture.

Педагогічна освіта як процес і результат засвоєння особистістю системи наукових знань, практичних умінь і навичок і пов'язаного з ними того чи іншого рівня розвитку, розумово-пізнавальної і творчої діяльності, морально-естетичної культури, які у своїй сукупності визначають соціальне обличчя та індивідуальну своєрідність професійної підготовки спеціаліста в певній галузі діяльності. Новим у даному підході є намагання розширити рамки успішної підготовки особистості до професійної діяльності за рахунок особливої уваги до педагогічної освіти в системі будь-якої професії. Мова йде про ту професію роль педагогічної освіти, яка входить елементом у світоглядний і практичний арсенал спеціаліста та забезпечує йому гармонійний загальний розвиток як професіонала гуманіста, готового в процесі своєї виробничої (чи будь-якої іншої) діяльності проявляти себе високоосвіченою, всебічно й гармонійно підготовленою до виконання будь-яких завдань не тільки професійного, але й соціально-громадського, морально-естетичного, духовно-культурологічного призначення. Як справедливо звертає нашу увагу на це С.У. Гончаренко, освіта (в тому числі – загальна, професійна, моральна, духовна) органічно мусить поєднуватися з функціями навчальними - освітньою, розвивальною, виховною. Освітня функція передбачає володіння знанням про природу, суспільство, техніку, лю-

дину, про способи діяльності та засвоєння загальних спеціальних умінь і навичок, досвідом репродуктивної і перетворюючої діяльності: світорозуміння і світогляд особистості. Розвивальна функція покликана сприяти розвитку мови, забезпеченню словникового запасу та допомагає успішному функціональному і смисловому значенню мови: розвиток емоцій, почуття, волі, уяви, операції аналізу синтезу, узагальнення і абстрагування та руховій культурі. А виховна функція забезпечує формування культури почуттів, культури мислення, моральних норм, естетичних ідеалів і смаків, працьовитості, відповідальності, а також почуття власної гідності й готовності до взаємопорозуміння з іншими членами спільноти взагалі чи конкретної сім'ї. Таким чином, призначення педагогічної освіти, впливаючись у загально-професійний процес підготовки спеціаліста, та підготовки його до роботи в певній галузі діяльності, розв'язує питання щодо його здоров'я, морально-духовного й емоційно-вольового стану, еколого-валеологічного й громадського рівня розвитку. І всі ці впливи здійснюються в єдиному процесі на основі засвоєння і присвоєння педагогічних знань про особистість, її залежність від довкілля і єдність з ним, з власними можливими впливами на оптимальний варіант розв'язання будь-яких завдань. Мова йде про високий рівень виховання майбутнього спеціаліста, бо саме вихованість особи дозволяє їй себе комфортно у будь-якій життєвій ситуації.

Педагогічну освіту слід розглядати як процес зовнішнього впливу на засвоєння індивідом узагальненого, соціального досвіду, морально-духовних норм, цінностей тощо. Початкові етапи розвитку людини були пов'язані з розвитком її біологічної суті, а в процесі освіти, яка здійснюється на різних етапах онтогенезу через педагогічний вплив та процеси виховання, відбувається її «друге народження», перетворення на соціальну, громадську істоту, особистість здатну впливати на довкілля, змінювати та вдосконалювати себе.

Якщо в розвитку особистості розглядається три важливих фактори, якими є спадковість, довкілля і виховання, а вирішальним визначається освіта (виховання) то педагогічна підготовка і забезпечує той самий вирішальний вплив. Як говорить, М.В. Гоголь, освіта впливає так на особу, що ніби «освічує» з усіх боків та надихає на творчі походи й перемоги.

Таким чином, сьогодні в поняття «педагогічна освіта» включається спеціально й цілеспрямовано організований вплив на життя і діяльність студентів в будь-яких галузях навчання, що становить особою унікальну систему культурологічних і педагогічних технологій у вигляді соціокультурного феномену, який сприяє засвоєнню зразків поведінки, культури міжособистісного спілкування, готовності до спеціальної адаптації і освоєння перманентних змін, запитів і потреб та умінь до адекватних взаємозв'язків. Забезпечувати педагогічну освіту для усіх майбутніх спеціалістів з вищою освітою означає змінювати їх світогляд і особистісну поведінку та формувати позитивні продуктивні наміри й бажання берегти злагоду, мир, красу та успішно будувати матеріальний і духовний добробут суспільства з думкою про добродійність.

Педагогічна освіта передбачає розв'язання таких складних і актуальних завдань, якими є культура поведінки й уміння вписуватись в будь-яку професійну чи виробничу ситуацію та займати там активну позитивну позицію, готовність до взаємодії і співробітництва, розумінні високих морально-духовних, культурологічних цінностей, готовність їх створювати й не руйнувати.

Власне саме педагогічна освіта й педагогічне виховання забезпечує формування морально-духовних і систематичних ідеалів, які виступають як еталони вищої якості людини. Визначаючи об'єктивний і трансцендентний характер цінностей.

Нами розширюється поняття педагогічної освіти: вона потрібна не тільки в системі підготовки спеціалістів дошкільної, початкової та середньої освіти, персоналу закладів додаткової освіти дітей, підлітків та молоді, соціальних педагогів тощо. У широкому контексті в термін педагогічна освіта включається професійна підготовка всіх осіб, причетних до навчання і виховання молодого покоління і дорослих.

Специфіка педагогічної освіти визначається підвищеними соціальними вимогами до професійної діяльності та особистості не тільки учителя, але й спеціаліста з вищою освітою взагалі. Тому педагогічна освіта покликана вирішувати кілька взаємопов'язаних завдань: по-перше, сприяти соціально цінному розвитку особистості майбутнього педагога (його фундаментальній загальнокультурній, моральній і громадянській зрілості), по-друге, допомагати йому у професійному

становленні та спеціалізації у навчальній діяльності, по-третє, педагогічна освіта може сприяти високій компетентності в підготовці всіх інших спеціалістів, та навчаче їх саморозвитку й самовихованню.

Педагогічна освіта як соціально-педагогічна проблема пов'язана не тільки з розвитком загальноосвітньої школи і поширенням освіти. Кожен етап розвитку освіти пов'язаний із фундаментальними змінами в системі підготовки спеціалістів. Спершу учительські кадри готували в учительських семінаріях, церковно-учительських і двокласних учительських школах. Поряд з цим професійна підготовка вчителів здійснювалась у педагогічних класах та на педагогічних курсах. Для підготовки учителів гімназій та повітових училищ були відкриті педагогічні інститути у складі університетів. На початку ХХ ст. виокремились дві концепції університетської педагогічної освіти. Перша передбачала організацію профільної підготовки на кафедрі педагогіки чи на педагогічних факультетах. Згідно з другою концепцією, випускники університетів здобували педагогічний фах у системі післядипломної освіти.

Сьогодні питання стоїть так, щоб забезпечувати педагогічним вихованням усіх майбутніх спеціалістів, готових позитивно впливати на ноосферу своєю професійною діяльністю, своїми намірами, культурою поведінки й мовлення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В.Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 646 с.
2. Дем'яненко Н. Освіта дорослих: світові тенденції другої половини ХХ – початку ХХІ ст. / Педагогічні науки: Збірник наукових праць. – Випуск 2. – Полтава, 2011. – 39 с.
3. Нечепоренко М.В. Емоційно-вольова культура студента / Монографія – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011-180 с.
4. Мечников И.И. Этюды оптимизма. М.: Наука, 1964. – 204-277 с.